

συμπεριζόμενη τὴν θέσιν καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ ἀγαθοῦ ἐκείνου νεανίου.

Βαθμηδὸν λαβοῦσα θάρρος εἶπεν αὐτῷ τινὰ τῶν μυστικῶν της ἀποκρύψασα ἄλλα. Διηγῆθη αὐτῷ τὴν γέννησίν της εἰς τὴν νῆσον τοῦ Βουρβόνου, τὸν θάνατον τῆς μητρὸς της, τὴν ἀφίξίν της εἰς Χάβρην καὶ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ πατρὸς της, τοῦ ὁποίου δὲν προέφερε τὸ ὄνομα.

Ὡς ἐκείνος, καὶ αὕτη ἔμεινεν ἄνευ περιουσίας, μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι αὕτη προσεδόκα βίον ἄνετον, ἐθισθεῖσα ἀπὸ τῆς νηπιακῆς αὐτῆς ἡλικίας εἰς τὴν εὐμάρειαν καὶ τὴν ἄνεσιν.

Πλὴν μετὰ τοῦ πατρὸς της ἀπώλεσε συγχρόνως τὸ πᾶν.

Ἐγένετο παιδαγωγός, μετέβαλεν ὅμως εἴτα θέσιν ἔνεκεν εὐτυχούς τινος συμβεβηκότος, ὅπερ ἀπέκρυψε.

Πρὸ ὀλίγου ὑπέστη βαρεῖαν συμφορὰν· μετέβαινεν εἰς Βρεττάνην ἄνευ σκοποῦ, διὰ νὰ διασκεδάσῃ ἐπεθύμει δὲ νὰ διέλθῃ ἐκεῖ ἐδομάδας τινὰς ἐν ἐρημίᾳ βαθείᾳ.

Ὅσῳ μεταγχολικώτερον θὰ ἦτο τὸ μέρος, εἰς ὃ θὰ κατέφευγε, τόσῳ ἀρμοδιώτερον θὰ ἦτο δι' αὐτήν.

Ἄν δὲν εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ συναντήσῃ φίλον, διότι ἦτο βεβαία περὶ τῆς φιλίας τοῦ συνταξιδιώτου της, θὰ ἔμεινεν εἰς Βάν, εἰς τι ξενοδοχεῖον, ἄγνωστος εἰς πάντας καὶ οὐδένα θέλουσα νὰ γνωρίσῃ· ἂν ὅμως ἡδύνατο νὰ τῇ ὑποδείξῃ μᾶλλον μεμονωμένα μέρη ἢ χωρίον θὰ μετέβαινεν ἐκεῖ εὐχαρίστως.

Ἐξήτησεν εἴτα πληροφορίας περὶ τῆς θέσεως, εἰς ἣν ἔκειτο ὁ πύργος Σαῖν-Ζιλ-δάς.

Ὁ νεανίας προθύμως ἐξεπλήρωσε τὴν ἐπιθυμίαν της. Ἐσχεδιάσεν αὐτῇ ἐφ' ἑνὸς ἐπισκεπτηρίου τοῦ τὸν πύργον καὶ τὴν περιοχὴν, ἔδειξε δ' αὐτῇ ποῦ ἔκειντο τὰ γείτονα χωρία καὶ τὸ Πενοέ.

Ὅτε ἔδωκεν αὐτῇ τὸ ἐπισκεπτήριον, ἐκείνη ἔρριψε ταχὺ βλέμμα ἐπὶ τοῦ ὀνόματος.

Ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου ἀνεγράφετο :

ΚΛΑΥΔΙΟΣ ΚΕΡΑΝΔΑΛ

καὶ κατωτέρω :

Δ. Ι.

Ὁδὸς Ὁτφείλ, 20.

Τὸ ὄνομα τοῦτο ἰδοῦσα ἡ κρεολή, ἀνεσκίρτησε. Τὸ ὄνομα ἐκεῖνο δὲν ἦτο ἄγνωστον αὐτῇ. Ἐνεθυμείτο ὅτι εἶχεν ἄλλοτε ἀκούσει αὐτό, πρὸ πολλοῦ ὅμως, χωρὶς νὰ ἐνθυμητῇ ποῦ καὶ παρὰ τίνος.

Ἀδυνατοῦσα νὰ συγκεντρώσῃ τὰς ἀναμνήσεις αὐτῆς, ἐξήτασε τὸ σχεδιάσμα τοῦ νέου αὐτῆς φίλου.

Τὸ Ἐλβὲν ἦν τὸ πλησιέστερον χωρίον.

Ὁ Κλαύδιος εἶπεν αὐτῇ ὅτι τὸ Ἐλβὲν ἦτο ρωμαντικώτατον, ὅτι ἐκεῖ θὰ εὕρισκε μέρος ἀληθῶς μεσαιωνικόν, εἰς ὃ ὁ πολιτισμός μόνις εἶχεν εἰσχωρήσῃ· ὅτι οἱ πέριξ περίπατοι ἦσαν περίεργοι καὶ ὅτι τὸ μέρος ἐν γένει ἦν ἐξαισίον.

Προσέθηκε δὲ ὅτι αὐτὸς θὰ ἦτο εὐτυ-

χῆς, ἂν ἐξέλεγε τὸ μέρος ἐκεῖνο, διότι θὰ ἡδύνατο νὰ τὴν ἐπισκέπτεται ἐνίοτε.

Ἡ Ζουάννα ἠρώτησεν ἂν θὰ εὕρισκεν ἐκεῖ κατοικίαν.

— Βεβαίως, ἂν δὲν εἴσθε πολὺ ἀπαιτητική.

Ἐπῆρχε τὸ πανδοχεῖον τῆς κυρᾶς Νικόλ Ζακού ὑπὸ τὸ ἐμβλημα τοῦ στρατάρχου, ἔνθα αὕτη θὰ ἦτο ὡς εἰς τὸν οἶκόν της. Ἡ κυρὰ Νικόλ ἦτο ἀγαθὴ χήρα, ἔντιμος καὶ λίαν περιποιητική. Τὸ μαγειρεῖόν της ἐφημιζέτο, οἱ δὲ γαστρίμαργοι μετέβαινον ἐκεῖ, ἵνα εὐχωνται δι' ὀλίγων ἐξόδων.

Τὸ πανδοχεῖον τῆς κυρᾶς Ζακού διεκρίνετο πρὸς τούτοις διὰ τὴν ἀκραν αὐτοῦ καθαριότητα, ὑπῆρχε δ' ἐν αὐτῷ νεαρὰ καὶ χερσίσσα ὑπηρέτις, ἡ Νιὸτ Καουσάκ, ἡ θυγάτηρ τοῦ πεταλωτοῦ τοῦ Πενοέ, ἥτις θὰ διηγείτο αὐτῇ τὰς παραδόσεις τοῦ τόπου καὶ δὲν θὰ τὴν ἀφινε ποσὺς νὰ στενοχωρηθῇ.

Καὶ ὁ Κλαύδιος, ὅστις βαθμηδὸν ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἐλκνόμενον πρὸς τὴν θελκτικὴν αὐτοῦ γείτονα, παρώτρυνεν αὐτήν νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ. Ἐγνώριζε πρὸ ἐτῶν τὴν ξενოდόχον καὶ εὐχαρίστως θὰ συνίστα αὐτῇ τὴν ὥραιαν ταξιδιωτίδα.

Αὐτὸς εἶχεν ἐπίσης ἀνάγκην ἀναπαύσεως, διότι, τελευταίως, εἶχε πολὺ ἐργασθῇ, ὃ δὲ προϊστάμενος αὐτοῦ, ὅστις τὸν ἡγάπα, συνέστησεν αὐτῷ διαμονὴν ἐν ἐξοχῇ καὶ περιπάτους ἐν καθαρῷ ἀέρι.

Μεταβαίνων ἐκ Λοριὰν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἀσθενῶν του, θὰ διήρχετο ὄρας τινὰς παρὰ τῇ κυρίᾳ Ζακού. Ἐκεῖθεν ἦτο ὁ δρόμος του, ἡλπίζε δὲ ὅτι βραδύτερον ἢ φιλία αὐτῇ, ἣν ἡ τύχη συνῆψε, δὲν θὰ ἐσβέννυτο, ὡς τὸ πῦρ ἐν τῷ ἀχύρῳ.

Ἡ θερμότης τῆς νεότητος τοῦ Κλαυδίου ἐθέρμαινε τὴν ἤδη ψυχρανθεῖσαν ψυχὴν τῆς Ζουάννας. Ἡ ἁρμονία τῶν λόγων τοῦ νεανίου ἐλίκνιζεν αὐτήν, ὡς φωνὴ μητρὸς λιχνιζούτης τὸ πάσχον τέκνον της.

[Ἐπεταί συνέχεια].

\*Κ

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

II'

Ἐχει ἀγνὸν τὸ πρόσωπο· τὰ μᾶτια ἄγρια... Καὶ σὲ κάθε κίνημά του, εἰς ὅλαις του ταῖς πράξεις, ἔχει κάτι φοβερό, ποῦ ἀνθρώπινο δὲν εἶναι.

(ΜΑΡΙΑΝΝΑ, ἀρχαία τραγοῦδα).

Ἐλθετε ἵνα θαυμάσωμεν τὴν δόξαν τῆς δημιουργίας ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ ὠκεανοῦ.

Ἴδου οὗτος ἀναπαυόμενος ἐν τῇ ἡρεμίᾳ τοῦ λέοντος.

Οὐδεὶς ἄνεμος τολμᾷ νὰ διαταράξῃ τὴν κυανθὴν ἐπιφάνειάν του· οὐδὲν κύμα νὰ στενάζῃ ἐν μέσῳ τῶν σκοπέλων.

Φαίνεται καθρέπτῃς, ἐφ' οὗ τὰ τοῦ στερεώματος κάλλη ἀντανεκλῶνται ἐν χαρᾷ.

Ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνθρώπου βυθίζεται μακρὰν, λίαν μακρὰν, ἀναζητῶν ὄριον — ἐνυπάρχον μὲν, ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ σχηματισμοῦ του, ἐν τῇ ὁράσει του· ἀλλ' ἄγνωστον ὅλως εἰς τὸν ὠκεανόν.

Τὸ βλέμμα ἀπόλλυται ἐν τῇ ἀπειρίᾳ τῶν ὕδατων, καὶ ἐπὶ τέλους ἀναγκάζεται νὰ στραφῇ ἐν ταπεινώσει πρὸς τὴν γῆν, ἐνῶ τὸ πνεῦμα φρίσσει ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι ὁ πηλὸς δὲν δύναται νὰ ὑποστῇ τὴν θέαν τῶν στοιχείων, — καθὼς ἡ θρασεῖα ψυχὴ, ἡ ἐν τῇ τόλμῃ αὐτῆς θέλουσα νὰ εἰσδύσῃ ἐν τῇ περιβαλλούσῃ τὸν θρόνον τοῦ Παντοδυνάμου νεφέλῃ, μετὰ μακροῦς μόχθους ἐν ταῖς ἀβύσσοις τοῦ νοητικοῦ κόσμου, λιποθυμεῖ καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ μεγαλείου τῆς εἰκότος, καταναλισκομένη ὑπὸ τῆς σκέψεως, ἡττωμένη ὑπὸ τῆς βεβαιότητος ὅτι ὁ Αἰώνιος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ συμπεριληφθῇ ἐν τῷ προωρισμένῳ ὅπως ἀποθάνῃ σχήματι.

Αὕτη εἶναι ἡ ἀνάπαυσις τοῦ ὠκεανοῦ... καὶ ὅμως τὸ ἄστρον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ φωτός φαίνεται πλησιάζον εἰς αὐτὸν τρέμον, ὡς ὁ ἰκέτης εἰς τὸν θρόνον τοῦ Κυρίου, — τὸ πλεῖστον, ὡχρόν καὶ ἄνευ ἀκτίων — καὶ ἐκεῖνος δέχεται αὐτὸ ἐν τοῖς ἀπείροις αὐτοῦ κόλποις, ὡς ἡ γῆ τὸ γινόμενον πτώμα πλάσμα.

Ἄλλ' ὅταν τὰ ὕδατα συνωθῶνται μαινόμενα, λυσσώδη, ὥσπερ ἀγωνιῶντα ν' ἀνακτῇσιν τὸ ἀρχαῖον κράτος — διότι ἡ γῆ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς θαλάσσης κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ — καὶ ἐφορμῶσι κατὰ τῶν ἀκτῶν, ἔνθα εὐρίσκουσι τὸ ἀνυπέρβλητον ὄριον καὶ μόνον ἄξιον νὰ καταβάλῃ τὴν φοβερὰν αὐτῶν ἰσχύν, — τὸ ρῆμα τοῦ Δημιουργοῦ, ὅπερ ἀπωθεῖ αὐτά — ὅταν κυλιόμενα ἐν τῇ εὐρείᾳ αὐτῶν ἐκτάσει περιβάλλωσι τὸ ὑπ' αὐτῶν συναντῶμενον πλοῖον — ὁ ναύτης, μηδεμίαν πλέον ἐξ ἀνθρώπων ἐλπίζων βοήθειαν, ἀτενίζει ἐν ἀπελπισίᾳ τὸν οὐρανόν, ὅστις δεικνύται αὐτῷ ἀπειλητικὸς — καὶ βλέπει ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον σωτηρία, — διότι τὰ κύματα, δέον νὰ ἐκτελέσωσι τὴν θανατικὴν ἀπόφασιν, ἣν ἡ φύσις ἀπήγγειλε κατ' αὐτοῦ — τότε, ἐν μέσῳ τῶν περὶ μελλούσης ζωῆς σκέψεων εἰσδύει ἡ θλιβερὰ ἀνάμνησις τῆς μικρᾶς αὐτοῦ οἰκογενείας, κατασπαράττουσα τὴν καρδίαν του.

Καὶ τὰ τέκνα του; — καὶ ἡ σύζυγός του;... κοιμᾶται;

Ἐν τῇ βοῇ τῶν ἀνέμων, ἐν μέσῳ τοῦ βρυχηθμοῦ τῶν κύματων, νομίζει ὅτι ἀκούει τὸ ὄνομά της, ὡς στεναγμὸν παραφροσύνης ἐν φοβερᾷ ἀγωνίᾳ· πηδᾷ ἔντρομος ἀπὸ τῆς κλίνης — τρέχει εἰς τὴν ἀκτὴν... ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο βλέπει ἢ κύματα ἐξηγριωμένα καὶ σκοτεινὸν οὐρανόν.

Ὁ Θεὸς ν' ἀναπαύσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ναυαγοῦ... ἀλλ' ὤφειλεν οὗτος νὰ προ-

καλέσῃ τὰ φοβερά στοιχεῖα, λησμονῶν τὰ τέκνα του ;

Ὅταν τὸ πᾶν διατελῇ ὡς ἐν ἀνάστα-  
τώσει, ὅταν πανταχοῦ ἀνάσῃ ὁ τρόμος  
— εὐτυχὴς ἐκεῖνος, ὅστις ἐν ἀσφαλείᾳ  
περιπατῶν ἐπὶ τῆς παραλίας, μειδιᾷ —  
ὡς οἱ δεχόμενοι τοὺς προσφιλεστέρους  
αὐτοῖς φίλους — πρὸς τὸ κύμα, ὅπερ, ἀφοῦ  
συνέτριψεν ἄπειρα πλοῖα, συντρίβεται ἐπὶ  
τῶν σκοπέλων τῆς ἀκτῆς !

Εὐτυχὴς ἐκεῖνος, ὅστις ἐν τῷ βρόμῳ  
τῆς βροντῆς καὶ ταῖς ἀγρίαις ὀρυγαῖς τῶν  
θαλασσιῶν τεράτων, ἀνευρίσκει ἀρμονίαν  
γλυκυτάτην, ὁμοίαν πρὸς τὴν βαυκαλί-  
σασαν τὰ παιδικὰ αὐτοῦ ἔτη !... ἄλλ'  
εὐτυχέστερος ἐκεῖνος, ὅστις, κατὰ τὴν  
στιγμὴν τῆς θυέλλης, ἐρρίφθη εἰς τὰ τε-  
ταραγμένα κύματα !

Οἱ θεαταὶ ἐξώρκιζον αὐτὸν νὰ μὴ τολ-  
μήσῃ τοιοῦτόν τι· ἄλλ' ἐκεῖνος, περιφρο-  
νῶν τὰς συμβουλὰς τοῦ φόβου, ἀπεφάσισε  
νὰ διακινδυνεύσῃ ἐπὶ τῶν ἀβύσσων, ὧν ἡ  
περιγραφή ἔμποιε φρίκην εἰς χιλιάδας  
θηνητῶν !...

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐφαίνετο βεβαίως  
ὡς ἄτομον περιπλανώμενον ἐν τῷ φωτί...  
ἐγίνωσκεν ὅτι ἐκιδύνειεν ἀνὰ πᾶσαν στιγ-  
μὴν νὰ κατασυντριβῇ... ἠτένισε κατὰ  
πρόσωπον τὸν θάνατον καὶ δὲν ὠχρίασεν...  
καὶ πρὸς ἀνταμοιβήν, ἡ ψυχὴ του ἀπηλ-  
λάγη πολλῶν γυναικῶν παθῶν, πολλῶν ἀν-  
θρωπίνων ἀνοήσιων... Ἐμαθεν ὅτι δύναται  
νὰ κληθῇ εὐτυχὴς ὁ μὴ φοβούμενος τὸν  
θάνατον καὶ κρατῶν τοῦ ἄλγους... ἀνε-  
κάλυψε πράγματα, ἅτινα οὔτε αὐτὸς δύ-  
ναται νὰ εἴπῃ, οὔτε ἄλλος νὰ ἐννοήσῃ,  
ἄλλ' ὧν ἡ ἀνάμνησις ἔμεινεν ἐν τῷ νῷ  
αὐτοῦ, ὡς ἀρραβὼν μέλλοντος μεγαλείου..

Ὁ γενναῖος ἐκεῖνος, ὅτε μὲν ἀνυψούμε-  
νος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν κυμάτων, ἔβλε-  
πεν ὑποκάτω αὐτοῦ τὴν γῆν, καὶ εἰς μα-  
κρὰν ἀπόστασιν τὴν ἀκτὴν καὶ τοὺς φί-  
λους του ὅτε δὲ καταπίπτων ἐν τῷ βῆθει  
ἐθαύμαζε θεώμενος τὰ κύματα, ἀνυψού-  
μενα περὶ αὐτὸν ὡς τείχη, καὶ τὰς κορυ-  
φὰς τῶν κλινούσας ἀφρώδεις καὶ συρίζου-  
σας ὡς ὄφεις ἐπὶ κεφαλῇς ἐριννύος...  
Ἄλλ' ἐθριάμβευσε, καὶ ὅτε ἠθέλησεν ἐπα-  
νῆλθε σφῶς εἰς τὴν ἀκτὴν.

Οὗτος μόνος δύναται νὰ ὁμιλῇ περὶ  
τοῦ ὠκεανοῦ... καὶ ἐκτείνων τὴν χειρὰ  
του ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὡς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ  
τοῦ Ὑψίστου, νὰ λέγῃ : Εἶμαι ἄξιός σου.

Ἐλθετε, καὶ ἄς λατρεύσωμεν τὴν δό-  
ξαν τῆς δημιουργίας ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ  
ὠκεανοῦ.

Ὡ κεανέ !...

Σὲ ἀγαπῶ, διὰ τῆς ἀγάπης ἐκείνης, δι'  
ἧς οἱ ἐν μωρίᾳ ἀδελφοί μου θεῶνται τὴν  
μορφὴν τῆς γυναικός...

Χαίρω ἀκούων τὸν ἦχον τῶν κυμάτων  
σου, βλέπων τὴν ἡρεμίαν καὶ τὴν τρικυ-  
μίαν σου. Ὑπῆρξες ἐλεύθερος ἀπὸ τῆς ἀρ-  
χῆς αὐτῆς τῆς δημιουργίας. Οὐδεὶς ἰσχυ-  
ρὸς ἠδυνήθη νὰ σοὶ ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησιν  
του... Οὐδεὶς φιλόδοξος — εἴτε διὰ κο-  
λακείων, εἴτε διὰ τῆς ἰσχύος, — νὰ σὲ κα-  
θυποτάξῃ...

Αἱ διαδοχαὶ τῶν ἐτῶν καὶ τῶν ἐποχῶν

οὐδεμίαν ἔχουσιν ἰσχὺν ἐπὶ σοῦ... καὶ ὁ  
βάρβαρος βασιλεὺς, ὅστις ἠθέλησε νὰ σὲ  
ἀλυσοδέσῃ, ἀναφέρεται χλευαστικῶς ἐν τῇ  
ιστορίᾳ...

Αἱ ἀλύσεις ἐσφυρηλατήθησαν διὰ τοὺς  
ἀνθρώπους.

Σὺ εἶσαι ἄπειρος καὶ ἰσχυρὸς... διότι  
τὸ χάος ἦτο ὕδωρ, καὶ εἰς ὕδωρ αὐθις θὰ  
ἐπανέλθῃ...

Τότε τὸ φῶς θὰ σθεσθῇ, ἐπανερχόμε-  
νον ἐν τῇ ἀρχαίᾳ του διαμονῇ.

Τὸ πῦρ, ὁ ἐχθρὸς σου, θὰ καταβληθῇ,  
καὶ ὁ ὀλεθρὸς του θὰ ἀναγγεῖλῃ τὴν νί-  
κην σου εἰς τὸν κόσμον.

Τότε, οὔτε ἀστέρες, οὔτε σελήνη, οὔτε  
οὐρανός, οὔτε γῆ !...

Τότε θὰ ἀγᾶλλεσαι, ἐπὶ τῷ θριάμβῳ  
τῆς καταστροφῆς, ἐν τῇ ἐρημίᾳ τῆς ἀ-  
πειρίας σου... Ὅθεν, ἐνόσφ' ὤ, δια-  
τρέχω κατὰ μήκος τὰς ἀκτὰς σου καὶ  
λατρεύω τὴν δόξαν τῆς δημιουργίας ἐν  
τῇ ἰσχύϊ σου...

Ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ στέμ-  
ματος, ὁ Κάρολος, ἀπὸ τριῶν ἡδὴ ἡμε-  
ρῶν ἔπλεεν ἐν τῷ ὠκεανῷ.

Συχνάκις, γευματίζων ἢ παίζων τοὺς  
κύβους, ἠγείρετο αἰφνης τῆς τραπέζης,  
ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, παρε-  
τήρει ἐντείνων τὴν ὄρασιν αὐτοῦ ὅσον ἡ-  
δύνατο περισσότερο, πρὸς Βορρᾶν, καὶ  
ἀνέκραζε διὰ φωνῆς, ἐν ᾗ διεφαίνετο τρό-  
μος μετὰ χαρᾶς ἀναμειγμένος :

— Εἶναι ἐκεῖνη ἡ Ἰταλία ;

— Ὅχι, δέσποτα... εἶναι νέφος.

Ἀπεκρίνετο αὐτῷ τις τῶν συμπλωτή-  
ρων, καὶ ὁ Κάρολος ἐπανήρχετο σκυθρω-  
πὸς εἰς τὸ μέρος, ὅπερ εἶχε καταλίπει.

Ἐκαστος νῦν, ὅσον καὶ ἂν ἦναι ἀμα-  
θής, ἐννοεῖ εὐκόλως ὅτι ὁ ληστής ἢ οὐδὲν  
ἔχει αἰσθημα, ὅταν ἐτοιμάζεται νὰ σφε-  
τερισθῇ τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου, ἢ, ἂν  
ἔχῃ, τὸ αἰσθημα ἐκεῖνο οὐδόλως διαφέρει  
τοῦ αἰσθήματος τῶν κατακτητῶν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι  
προσπαθοῦσι νὰ περιβάλλωσι τὰς πράξεις  
τῶν διὰ τῶν φωτεινῶν φασμάτων τῆς δό-  
ξης. Ἀλλὰ τὸ ψιμύθιον, ὅπερ ἐφεύρον  
οἱ κατεργαροὶ ὅπως ἐξάρωσι τὸ ἐγκλημα  
τοῦ ἰσχυροῦ, — δι' ὃ ἐτιμώρησαν τὸν ἄ-  
σθενῆ — καὶ τὸ διάφορον ὄνομα — κα-  
λουμένου, ὅταν διαπράττεται ὑπὸ πολ-  
λῶν : κατορθώματος, κατακτήσεως κτλ.  
ἐκεῖνου, ὅπερ διαπραττόμενον ὑπ' ὀλίγων  
καλεῖται : κλοπῇ — δὲν καθησυχάζει τὴν  
συνείδησιν... καὶ ἡ τοῦ ξένου πράγματος  
ἀρπαγῇ, εἴτε πολὺ εἶναι τοῦτο, εἴτε ὀλί-  
γον, εἴτε διὰ χιλιάδων ἐνόπλων διαπρατ-  
τεται, εἴτε διὰ μιᾶς μόνης χειρός, ἢ εἶναι  
καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις κακόν, ἢ δὲν  
εἶναι ἀπολύτως.

Ἡ ποινὴ ὁμοιάζει πρὸς ἔμβλημα οἶνο-  
πωλείου, ὅπερ ζωγραφίζεται τόσῳ ἐρυθρό-  
τερον, ὅσῳ χειρότερος εἶναι ὁ οἶνος...

Εἶναι σφραγίς, ἥτις ἐξαπατᾷ ἀπὸ πολ-  
λῶν αἰώνων, καὶ θὰ ἐξακολουθεῖ ἐξαπα-  
τῶσα... ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἐλαμβάνεται  
ὡς καλὸν ἐμπόρευμα ἐκαίνο, ὅπερ δὲν εἶ-  
ναι τοιοῦτον.

Ἐξετάσχετε τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ θὰ

εὕρητε ὅτι ἡ ποινὴ ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς  
ἐν τῇ ἰσχύϊ καὶ οὐχὶ ἐν τῷ λόγῳ.

Ἐγράψα τὰς σκέψεις ταύτας, οὐχὶ δι-  
ότι ὁ Κάρολος ἠσθάνετο καὶ τὴν ἐλαχί-  
στην τοῦ συνειδότης τύψιν ἐπὶ τῇ μεγάλῃ  
ληστείᾳ, ἣν ἡτοίμαζετο νὰ διαπράξῃ, ἀλλὰ  
διότι ἦλθον εἰς τὸν νοῦν μου.

Τὸν νοῦν τοῦ κόμητος ἐτάραττε τότε  
μόνον ἡ ἰδέα τοῦ μεγάλου κινδύνου, καί  
τις γενναιότης, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ἡγάπα  
υπερμέτρως τὰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρή-  
σεις.

Τὸ κράμα τοῦτο τῶν ἀρχαίων ἔξεων  
καὶ τῶν νέων συναίσθημάτων δὲν περιγρά-  
φεται.

Δὲν ἦτο πόθος φυγῆς καὶ ὁμῶς ἀρχὴ τις  
φόβου ἐπάγωνε τὰ μέλη του. Δὲν ἦτο πό-  
θος ἐπισπεύσεως τοῦ ἀγῶνος, καὶ ὁμῶς ὁ  
Κάρολος, ὅτε ἤκουεν ὅτι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐξ-  
ελάμβανεν ὡς τὴν Ἰταλίαν, ἦτο νέφος, ἐ-  
στέναζεν ἐξ ἀγωνίας... ἦτο ὁ δισταγμός,  
ὁ κατέχων τὰς μεγάλας καρδίας, κατὰ τὸν  
μεταξὺ τῆς συλλήψεως τοῦ σχεδίου καὶ  
τῆς ἐκτελέσεως χρόνον, — δισταγμός, ὃν  
οὔτε ἐγώ, οὔτε οἱ ἀναγνώσταί μου ἠσθάν-  
θημεν πώποτε, — διότι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν  
ἦλθον ἐν τῷ κόσμῳ ὑπὸ σχῆμα ἐξηκο-  
στὸν τέταρτον !

Ὁ Κάρολος ἦτο ἀνήσυχος, καὶ οἱ συν-  
οδεύοντες αὐτὸν βαρόνοι δὲν ἠδύναντο νὰ  
τὸν καθησυχάσωσι. Εἶχον οὗτοι πολε-  
μήσῃ παρὰ τὸ πλευρόν του ἐν Παλαιστίνῃ  
καὶ Προβηγγίᾳ ἦσαν διάσημοι ἐπὶ ἡρώ-  
κοῖς κατορθώμασιν ἀλλὰ τραχεῖς ὡς ὁ  
περιβάλλον αὐτοὺς σιδηρός.

Ἦγνόουν τὸ μειδιάμα, οὐδὲν ἄλλο γι-  
νώσκοντες ἢ τὸ ξίφος καὶ τὸν πέλεκυν.,  
ταῦτα καὶ μόνον ἀπετέλουν κατὰ τὴν ἐ-  
ποχὴν ἐκείνην τὴν ἀνατροφὴν τῶν εὐγε-  
νῶν. Ἰσως ἠδύναντο νὰ διηγηθῶσι τὰς  
παρελθούσας ἐκστρατείας των, καὶ ἐν τῇ  
διηγήσει τῶν κινδύνων, καθ' ὧν ἐθριάμβευ-  
σαν ν' ἀντλήσωσι νέον θάρρος, ὅπως ἀντε-  
πεξέλθωσι καὶ κατὰ τοῦ ἐπικειμένου.

Ἄλλ' ὅταν ἡ ψυχὴ ἀγωνιᾷ ἐπὶ τῆς  
λαβῆς τοῦ ξίφους, σπανίως εὐρίσκεται τις  
ὅπως διηγηθῇ, καὶ σπανιώτερον ἔτι ὅπως  
ἀκροασθῇ ἀρχαίας ἱστορίας.

Οἱ ἡμέτεροι βαρόνοι, ἐν τῷ ἐλαχίστῳ  
σάλῳ, ἀνεπήδων ἐπιφῆρεις, νομίζοντες ὅτι  
προσεβλήθησαν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, — καί-  
περ δὲ ἔβλεπον ὅτι ἠπατώοντο, δὲν ἀπέ-  
βαλλον τὰς ὑπονοίας των.

Ὁ κυβερνήτης, ἐρυθροπάρειος καὶ οὐ-  
λόθριξ προβηγγιανός, ἦτο διασκεδαστι-  
κώτατος καὶ θερμὸς ἐραστὴς τοῦ καλοῦ  
οἴνου, ιδίως τοῦ τῆς Καμπανίας.

Ἐγίνωσκε ν' ἄδη παίζων βάρβιτον,  
ὅτῳ ἡ δέκα ἄσματα τοῦ καπηλείου,  
ἐπίσης καὶ πάσας τὰς βλασφημίας, αἰτι-  
νες κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διέτρεχον  
ἀνὰ τὰ στόματα τῶν πιστῶν. Ἐπειδὴ ὁ-  
μως, ὅπου ἐφαίνετο ἡ αὐστηρὰ μορφή τοῦ  
Καρόλου, τὸ παιδερὸν ἄσμα ἐξηφανίζετο,  
ἐπίσης καὶ ἡ βλασφημία, — διότι ὁ κόμης  
ἦτο θρησκὸς ἢ προσεποιεῖτο ὅτι ἦτο —  
ἅπαντα ἢ ἐπιστήμη τοῦ κυβερνήτου ἔξε-

1 Φράσις τυπογραφικὴ σημαίνουσα τὸ μικρότερον  
σχῆμα τῶν βιβλίων.

μηδενίζετο, και οὗτος ἴστατο ἐκεῖ ἄφρονος και ἀκίνητος, ὡς νεκρός. Καὶ ἡδύνατο μὲν νὰ ὁμιλῇ περὶ οἰνων, ἀλλὰ πῶς θὰ ἐτόλμα ἐνώπιον ἡγεμόνος, ὅστις μόνον ὕδωρ ἔπινε; . . .

Ὁ κυβερνήτης ἦτο ἐν ἀπελπισίᾳ! . . .

Βαθυτάτη λοιπὸν σιγή, ἣν διέκοπτε μόνον ὁ κρότος τῶν κωπῶν και ὁ ἐν τοῖς ἱστίοις πνέων ἄνεμος, ἐπεκράτει ἐν τῇ γαλέρᾳ. Τὴν τετάρτην τῆς θαλασσοπολίας ἡμέραν, κατὰ τὴν δείλιν, ὁ Κάρολος αἰσθανθεὶς ὅτι ἡ γαλέρα ἔπλεε ταχύτερον ἢ κατὰ τὰς τρεῖς προηγουμένας, ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὅπου οὐδεὶς ἄλλος ὑπῆρχε πλὴν τοῦ πηδαιούχου, ὅστις κρατῶν τὸ πηδάλιον και βλέπων ἀενάως εἰς τὴν πυξίδα, ἐφαίνετο ὅτι οὐδόλως προσεῖχεν εἰς αὐτόν.

Ὁ Κάρολος, τὰς χεῖρας ἔχων ἐστειρωμένας, ἤρξατο διατρέχων κατὰ μῆκος τὸ καταστρώμα· ἀλλ' ὅσον θορυβώδη και ἂν ἦσαν τὰ βήματά του—διότι καθ' ἔξιν ἔφερε πάντοτε τὴν πανοπλίαν—ὅσον και ἂν ἴστατο αἰφνης ἐνώπιον τοῦ πηδαιούχου κτυπὼν ἀνυπομόνως τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, — οὗτος ἐξηκολούθει πάντοτε ἔχων τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην.

Τοῦτο ἐξηρέθισε τὴν περιεργίαν τοῦ Καρόλου, θέλοντος νὰ μάθῃ ποῖος ἦτο ὁ ἀπαθὴς ἐκεῖνος. Ὅθεν ἐπιστρέψας και ἰδὼν τὸν κυβερνήτην, ὅστις ψιθυρίζων ἄσμά τι κατηυθύνετο πρὸς τὸ μέρος τοῦ πηδαιούχου, ἐφώνησεν:

— Ὑποτελῇ; . . .

Και ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του.

Ὁ κυβερνήτης, ἀποκαλυφθεὶς και ὑποκλινάμενος εὐσεβάστως, ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς δύο ἢ τριῶν βημάτων ἀπόστασιν, λέγων:

— Δέσποτα!

Ὁ Κάρολος δὲν ἀπεκρίθη· ἀφοῦ δ' ἐφθασεν εἰς τὴν ἄκρην τῆς γαλέρας, ἀνυψώσας τὴν δεξιάν, ἠνέωξε τὸν δείκτην και τὸν ἀντίχειρα, ἐστήριξεν ἐπ' αὐτῶν τὸν πώγωνα και ἔμεινεν ἀφρημένος.

Ὁ κυβερνήτης, ἀκίνητος ἐκεῖ, κεκυφώς και ἀσκεπής, ἐφαίνετο ὡσεὶ προσβληθεὶς ὑπὸ καταληψίας.

— Ὑποτελῇ;

— Δέσποτα!

— Εἰξεύρεις νὰ μοῦ εἰπῇς ποῖος εἶναι ὁ πηδαιούχος;

— Ὅθ' σὰς εἰπῶ, δέσποτα, ἀπήντησεν ὁ κυβερνήτης, χαίρων ὅτι ἡδύνατο πλέον νὰ ὁμιλήσῃ. Ὅτε διεδόθη ἐν Προβηγίᾳ ὅτι εἴχετε ἀποφασίσῃ τὴν κατὰ τῆς Νεαπόλεως ἐκστρατείαν, και ὅτε εἴχον ἀρχισαί πολεμικαὶ παρασκευαί, ἐσπέραν τινά, — ἂν καλῶς ἐνθυμοῦμαι — ἐπιστρέφων εἰς τὴν οἰκίαν μου και διερχόμενος τὴν πλατείαν τῆς Ἀγίας Γενοβέφας, συνήντησα τὸν κύρ Γασπαρίνον, μεγάλεμπορον γαλλικῶν ὑφασμάτων, στενὸν φίλον μου και σύντεκνον — διότι τοῦ ἐδάπτισα ἕνα παιδάκι, τὸ ὅποιον θὰ ἦναι τώρα δύο χρονῶν, ἀπάνω-κάτω, και τὸ ὅποιον ἂν ἐτύχαινε νὰ ἰδῇτε, δέσποτα, εἰμαι βέβαιος

ὅτι θὰ ἐλέγετε ὅτι εἶναι τὸ ὠραιότερον παιδάκι τοῦ κόσμου. . .

— Λοιπὸν; εἶπε διακόψας αὐτὸν ὁ Κάρολος.

— Λοιπὸν, καθὼς σὰς ἔλεγα, δέσποτα, ὁ Γασπαρίνος ἤρχετο ἀπὸ τὴν Πίζαν, ὅπου εἶχεν ὑπάγῃ δι' ὑποθέσεις του, και, ὅταν μὲ εἶδεν ἀπὸ μακρὰν, ἔτρεξε μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας φωνάζων:

«— ὦ! ὦ! σύντεκε!»

«— ὦ! Γασπαρίνε, εἰσθε σεῖς; εἶπα».

Και ἐκεῖνος:

«— Πῶς ἔχετε;»

Και ἐγώ:

«— Δόξα σοι ὁ Θεός! καλὰ . . . και σεῖς;»

Και ἐκεῖνος:

«— Ἐ! ἔτσι, κ' ἔτσι . . . τὰ χρόνια περνοῦν, ἀγαπητέ μου σύντεκε . . .»

Και ἐγώ:

«— Τί μοῦ λέγεις διὰ χρόνια; Ὁ θάνατος θὰ μὰς πάρῃ ζωντανούς, σύντεκε».

Και ἐκεῖνος:

«— Δὲν θάρητε 'ς τὸ σπῖτι νὰ πιούμε λίγο τοσκάνικο, ποῦ μοῦ ἐφίλεψε ἕνας φίλος μου ἔμπορος ἀπὸ τὴν Πίζα, τώρα ὕστερα, και μοῦ ὠρκίσθη ὅτι εἶναι ἐκατὸν χρονῶν.

«— Ἐκατὸν χρονῶν! Θεὲ βοήθησε!»

«— Ἐλθετε λοιπὸν, σύντεκε, νὰ τὸ δοκιμάσωμεν.

«— Ἀκοῦτε ἐκεῖ; ἔρχομαι βέβαια».

Και ἐπήγαμε . . . Ἐκεῖ 'ς τὴν κλίμακα εὐρήκαμε τὴν κυρὰ Γινέβρα, ἡ ὁποία μὰς ἐδέχθηκε μὲ ὄλην τὴν καρδιά, σὰν αὐτοκρατορίσσαν, ἡ βασιλίτσαν, και ἐμεῖς ἀφοῦ ἐχαιρετίσαμε ἐκαθήσαμε 'ς τὸ τραπέζι διὰ νὰ δοκιμάσωμε τὸ κρασί. Καὶ εἰμπορῶ νὰ σὰς βεβαιώσω, δέσποτα, ὅτι ἦταν καλὸ . . . μὰ ἀληθινὰ καλὸ . . . Δὲν εἰξεύρω ἂν ἦταν ἐκατὸν χρονῶν, διότι δὲν εἶδα τὸ βαπτιστικὸ του . . . μὰ καλὸ ἦταν βεβαιότατα . . . εἶχα μάλιστα ἀρχίσῃ νὰ σκέπτομαι ὅτι ἦταν καλλίτερο και ἀπὸ τὴν σαμπάνια . . . μὰ ἡ σαμπάνια εἶναι πάντα σαμπάνια,

Ὅταν σπινθηρίζη . . .

Ὅταν ἀφρίζη . . .

— Λοιπὸν; . . . ἐκραύγασεν ὁ Κάρολος, ἰδὼν αὐτὸν ἀγρίως.

— Λοιπὸν . . . καθὼς ἔλεγα . . . αὐτὸ εἶναι, κύριέ μου, ἀπήντησεν ἔντρομος ὁ κυβερνήτης, ὥσανεῖ εἶχεν ἀπολέσῃ τὴν σειρὰν τῆς ὁμιλίας. Δέσποτα, ναί . . . ἔτσι ἐνθυμοῦμαι συνέβη . . . σὰν νᾶτανε τώρα! . . . Βλέπετε . . . ἀρχίσαμε νὰ φιλονεικοῦμε διὰ τὸ κρασί . . . και ὁ Γασπαρίνος, ὁ ὁποῖος ἔχει καλὴν προμήθειαν, διέταξε και ἔφεραν πολλῶν εἰδῶν, και ὅλα ἐκλεκτά . . . τότες ἀρχίσαμε ταῖς πρόποσες . . . Ζήτη ὁ ἅγιος Διονύσιος! εἶπα ἐγώ, και ἔπια Βορδῶ . . . Ζήτη ἡ Μονζοά! εἶπεν ἐκεῖνος, και ἔπια κρασί τῆς Βουργουνδίας . . . Καὶ ἔπειτα: Ζήτη ἡ ἁγία Γενοβέβα! και ἡ Ὅριφιάρμα! και ὁ ἅγιος Λουδοβίκος, και σεῖς, Δέσποτα! και ἐπάνω εἰς τὸ δνομά σας ἀρχίσαμε τὴν πρώτην φιλονεικίαν, διότι ἐκεῖνος ἤθελε νὰ πῶμεν εἰς ὑγείαν σας κρασί τῆς Τοσκάνας τῶν ἐκατὸν хро-

νῶν, και ἐγὼ ἤθελα σαμπάνια. Εἰς τὸ ὕστερο ἐσυμφωνήσαμεν νὰ πῇ καθεὶς ἀπὸ ὅ,τι ἤθελε, και ἔτσι ἔγινε. Τότε, σὰν τὰ ἔφεραν ἡ ὁμιλία, ὁ Γασπαρίνος μὲ ἠρώτησε:

«— Εἶναι ἀλήθεια, καλέ μου σύντεκε, ὅτι σὲ 'λίγο ὁ αὐθέντης μας θὰ πάρῃ νὰ κατακτήσῃ τὴ Νεάπολι;

«— Βέβαια!

«— Καὶ ἐσεῖς, καλέ μου σύντεκε, θὰ πάτε μὲ τὴν γαλέρα σας εἰς αὐτὴν τὴν ἐκστρατείαν;

«— Βέβαια, διότι τί ἀγαπᾷ ὁ Προβεντζάνος: καλὸ σπαθί, καλὸ κρασί και εὐμορφὴ γυναῖκα. Ἄν πεθάνω, κάμε νὰ μοῦ ψάλλουν ἕνα μνημόσυνον, Γασπαρίνε, ἐδῶ κοντὰ εἰς τὸ μοναστήρι τῶν Κορδιλλιέρων. Ἄν ζήσω, σὰν ἐπιστρέψω θὰ πιούμε μαζὴ κρασί τῆς Σικελίας.

«— Σύντεκε, μοῦ εἶπε τότε ὁ Γασπαρίνος, προσέξτε καλὰ εἰς ὅ,τι θὰ σὰς εἰπῶ. Εἰξεύρετε ὅτι εἰμαι ἀρκετὰ πλούσιος ἔμπορος και εἰς ἡλικίαν ὅπου ἀρέσει εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀντὶ νὰ συνάξῃ και ἄλλα χρήματα μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, νὰ χαίρεται καλλίτερα τὰ συναγμένα. Διὰ τοῦτο, ἐδῶ και ὀλίγα χρόνια ἐσκεπτόμουν νὰ πάψω τὸ ἐμπόριο και νὰ συναξῶ τὰ κεφάλαιά μου, ἀλλὰ πάντοτε μὲ ἐμποδισε ὅπου εἶχα σκορπισμένους εἰς τὸν κόσμον τόσους ἀνθρώπους, ὅπου τρῶνε τὸ ψωμί μου, καθὼς και μερικαὶς ὑπόθεσες, ὅπου εἶχα εἰς τὴν Πίζα και εἰς τὴν Φλωρεντία. Τώρα ὁμως, ὅπου ἡ ὑπόθεσες αὐταῖς ἐτελείωσαν και δὲν μοῦ μένει ἄλλο παρὰ νὰ ἐξοικονομήσω τοὺς ἀνθρώπους, εἰμποροῦμε, σύντεκε, νὰ τὰ φτιάσωμε εἰς τρόπον ὅπου νὰ εὐχαριστηθοῦμε και οἱ δύο.

«— Λέγετε, Γασπαρίνε.

«— Ἐχω μία εὐμορφὴ γαλέρα, νέα και γρήγορη, ποῦ δὲν τὴν φθάνει πουλὶ πετάμενο· αὐτὴν σὰς τὴν χαρίζω, ἂν μοῦ ὑποσχεθῇτε νὰ κρατήσετε τοὺς ναύταις, ὅπου ἔχει μέσα, μὲ ταῖς ἰδίαις συμφωνίαις, ὅπου τοὺς ἔχω και ἐγὼ ἕως μὲ σήμερα.

«— Εὐχαριστῶ, Γασπαρίνε . . . διότι ἡ ἰδική μου, ἀγκαλὰ και τὴν ἐχρωμάτισα τώρα ὕστερα, πιστεύω ὅτι εἶναι ἀδελφὴ μὲ τὴν βάρκα, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Πατριάρχης Νῶε ἐφόρτωσε τὰ ζῶα—διότι τότε δὲν ἦταν τόσα πολλὰ εἰς τὸν κόσμον.

«— Ἀξιόλογα! Θέλω νὰ σὰς κάμω ἀκόμα και ἕνα χάρισμα, διὰ τὸ ὅποιον εἰμπορεῖτε νὰ παρουσιασθῇτε μὲ θάρρος εἰς τὸν αὐθέντην μας τὸν Κάρολο και νὰ τοῦ εἰπῇτε: Δέσποτα, ἔχω τὸν καλλίτερον τιμονιέρη, ὅπου εἰμπορεῖ νὰ σὰς φέρῃ σφον και ἀκέραιον ἱστία μὲ τὴν Ὅστια.

«— ὦ! αὐτὸ εἶναι πολὺ μεγάλη χάρις, καλέ μου Γασπαρίνε. Κάνετε εἰς ἐμὲ ὅχι ὅ,τι ἕνας φίλος εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ εἰς ἕνα φίλο, παρὰ ὅ,τι ἕνας πατέρας εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ εἰς τὸ παιδί του».

Και ἀσκήσθηκα νὰ τὸν ἀγκαλιῶ, ἀλλὰ ἐσκόνταψα εἰς τὸ τραπέζι και ἔπεσα και τὸ τραπέζι ἔπεσεν ἐπάνω μου. Ὁ Γασπαρίνος ἐξεκαρδίσθηκε ἀπὸ τὰ γέλια,

όπου τὰ μάτια του ἔτρεχαν δάκρυα, καὶ ἐμπορούσε κανεὶς νὰ μετρήσῃ πόσα δόντια εἶχε 'ς τὸ στόμα του. Ἐπесεν ἀνάσκελα εἰς τὴν καθήκλα. ἐσήκωσε τὰ πόδια του, καὶ νὰ σοῦ τον σωρὸ μὲ τὴν καθήκλα εἰς τὸ πάτωμα· ἀλλὰ, καθὼς ἠθέλησεν ὁ Θεός, δὲν ἔχασε τὸ ἐνθυμητικόν του, ἀλλέως τὰ γέλοια θὰ ἐγίνονταν δάκρυα. Ἐτρεξαν ἡ γυναῖκά του καὶ ἡ δοῦλά του μὲ τὸ φῶς, μὰς ἐσήκωσαν καὶ μὰς ἔβαλαν εἰς τὸ κρεβάτι, διότι τὴν νύκτα ἐκείνην ἐκοιμήθηκα εἰς τὸ σπῖτι τοῦ Γασπαρίνου, δέσποτά μου.

Εὐτυχῶς διὰ τὸν κυβερνήτην, ὁ Κάρολος ἀπ' ἀρχῆς ἔτι τῆς ὁμιλίας του, παρατηρῶν μέλαν τι σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος καὶ νομίζων ὅτι ἦτο ἡ Ἰταλία, εἶχεν ἀφαιρεθῇ αὐτὸς εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε δὲν ἤκουε τί ἔλεγε, διότι ἄλλως θὰ τὸν ἔκαμνε νὰ μὴ λησμονήσῃ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἄχρι τῆς τελευταίας του στιγμῆς. Εἶτα, συνελθὼν ἐκ τῆς ἀφαιρέσεώς του, ἐπανελάβε διὰ τρίτην φοράν :

— Λοιπόν ;

— Λοιπόν ; . . . καθὼς ἔλεγα. ἐκλαμπρότατε κόμη, τὸ πρῶν ὁ Γασπαρίνος ἐμβῆκε εἰς τὴν κάμαρά μου, μ' ἐτραβήξε ἀπὸ τὸ πόδι τόσο, ὥς ὅπου ἐξύπνησα

« — Ἀ! εἰσθε σεῖς ;

« — Ἐγὼ εἶμαι, καλέ μου σύντεκνε. Σηκωθῆτε κ' εἶναι μεσημέρι.

« — Τί εἶναι ; ἀπῆντησα μὲ χασμουρητὸ καὶ ξεντολόγημα.

« — Μεσημέρι.

— Τότες ἐσηκώθηκα, ἐχαίρετῃσα τὴν κυρίαν, καὶ ὅταν ἤθελα νὰ φύγω, ὁ Γασπαρίνος μοῦ εἶπε 'ς τ' αὐτί :

« — Αὔριο, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, σοῦ στέλνω τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον εἰς τὸ σπῖτι.

« — Ποῦν ἄνθρωπον ;

« — Τὸν τιμονιέρη τῆς γαλέρας.

« — Μὰ τί, ὄνειρεύεσθε ἔξυπνος, σύντεκνε ;

« — Πῶς ! δὲν ἐνθυμεῖσθε τὴν γαλέρα, ποῦ θὰ σᾶς χαρίσω ;

— Καὶ τί ; . . . ἂ ! βέβαια . . . μὰ ἐνόμιζα πῶς ἦταν ὄνειρο. Λοιπόν, αὔριον τὸν περιμένω εἰς τὸ σπῖτι. Μὰ, πιστέ μου σύντεκνε, ἔξευρετε νὰ μοῦ πῆτε τί ἄνθρωπος εἶναι ; »

— Καὶ ἐκεῖνος ; εἶπεν ὁ Κάρολος.

— Καὶ ἐκεῖνος μοῦ ἀπῆντησεν ὅτι δὲν εἴξευρε καὶ ὅτι . . .

Ὁ Κάρολος ἐνόμιζεν ὅτι ὁ κυβερνήτης τὸν ἐνέπαιζεν, ὅθεν, σφίγγας τὴν πυγμὴν, ἠπειλήσεν νὰ πλήξῃ αὐτὸν κατὰ πρόσωπον.

Ὁ κυβερνήτης, ἐγερθεὶς, ἔφυγε βλασφημῶν, ἀλλὰ μετὰ τῶν ὁδόντων, διότι ἐγίνωσκεν ὅτι Λουδοβίκος ὁ Θ' τῆς Γαλλίας, ὁ καλούμενος Ἄγιος, εἶχε διατάξῃ νὰ κόπτωσι τὴν γλῶσσαν δι' πεφυρακτωμένου σιδήρου παντὸς βλασφημήσαντος.

— Κυττάτε τί ἀράπικο ἰδίωμα ἔχουν αὐτοὶ οἱ αὐθεντάδες. Τοῦ λέγω τὴν ὑπόθεσι καθὼς πρέπει, μὲ τὸ νῖ καὶ μὲ τὸ σῖγμα, καὶ αὐτὸς εἰς ἀνταμοιβὴν ὀλίγον ἔλεψε νὰ μοῦ σπάσῃ τὰ μοῦτρα. ὦ ! τί

παράξενος ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς ὁ ἐκλαμπρότατος Κάρολος ! . . . Ἴσως θὰ μοῦ πῆτε πῶς ἔχει ψύλλους εἰς τ' αὐτί ! . . . μὰ μήπως τοῦ εἶπα ἐγὼ νᾶμνη 'ς αὐταῖς ταῖς φροντίδεις ; . . . Μήπως ἀνακατεύθηκε διὰ νὰ μοῦ κάμῃ χάρι ; . . . καὶ πρέπει νὰν τᾶχῃ μαζὶ μου ;

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ κυβερνήτης, ἐπλησίασεν εἰς τι ἀγγεῖον, ἐξ οὗ, πληρώσας κύπελλον οἶνου, ἔπιεν αὐτό. Εἶτα, τοποθετήσας τὸ κύπελλον ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐν ὀργῇ, ἀπέμαξε διὰ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς χειρὸς τὰ χεῖλη καὶ στενάξας εἶπε :

— Ἀς τὴν καταπιούμε καὶ αὐτή !

Ὁ κυβερνήτης, καθ' ἃ λέγουσι τὰ χρονικά, ἦτο λίαν εὐαίσθητος, διότι, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ᾄδειαζε πολλὰ ποτήρια.

Ἐν τούτοις, ὁ Κάρολος, ὅστις μετεμελήθη ἀμέσως διὰ τὸ ἀγροίκον αὐτοῦ κίνημα, ἐπανελάβε τὸν περίπατόν του, προσπαθὼν παντοιοτρόπως νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν πηδαλιούχον, ὅπως ἐγείρῃ τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀλλὰ ματαιῶς.

Ἐπὶ τέλους, ἀπεφάσισε νὰ σταθῇ παρ' αὐτὸν καὶ νὰ εἰπῇ, ἀλλὰ διὰ τρόπον, ὅστις νὰ μὴ φαίνεται ἐρώτησις καὶ ἐν τοσοῦτῳ νὰ προκαλῇ τὴν τοῦ ἄλλου ἀνομολογίαν :

— Ὁρατός καιρός !

Ἀλλ' ὁ πηδαλιούχος, ἀτενίζων πάντοτε τὴν πυξίδα, οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Ὁ Κάρολος, ὅστις ἦτο ἀνυπόμονος, ὡς τὸ πλεῖστον τῶν Γάλλων, δὲν ἠδυνήθη νὰ δεσπόσῃ ἐαυτοῦ πλέον καὶ ἠρώτησεν ἀπ' εὐθείας :

— Πῶς σοῦ φαίνεται, πηδαλιούχε ; εἶναι αὐτὸς ὁ καιρὸς καλός ;

— Εἶναι.

— Καὶ νομίζεις πῶς θὰ διαρκέσῃ.

— Ποῖος στέλλει τὴν τρικυμίαν ; ποῖος τὴν γαλήνην ; Εἰμπορεῖ τὸ πλάσμα νὰ γνωρίζῃ τὰ μυστικά, ὅπου εἶναι ἐκεῖ ἐπάνω ;

Καὶ διὰ τοῦ δακτύλου ἔδειξε τὸν οὐρανόν.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΘΕΡΒΑΝΘ

## ΚΟΡΝΗΛΙΑ

Διήγημα

[Συνέχεια]

Ἐκείνη ὑπήκουσεν· ἀλλ' ἡ Κορνηλία, μόλις ἔλαβε τὸ βρέφος μετέβαλλεν ὄψιν, καὶ καταβροχθίζουσα αὐτὸ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν :

— Εἰπέ μου, ἐφώνησε, τὸ παιδίον αὐτὸ εἶνε ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον μοὶ ἔφεραν πρὸ ὀλίγου ;

— Μάλιστα, κυρία, ἀπῆντησεν ἡ θαλαμηπόλος.

— Ἀλλὰ πῶς εὐρέθησαν αὐτὰ τὰ

σπάργανα ; ὑπέλαβεν ἡ Κορνηλία, διότι δὲν εἶνε τὰ ἴδια, μὲ τὰ ὅποια τὸ εἶχον τυλίξει ὅταν μοὶ τὸ ἔφερον· μήπως τὸ βρέφος δὲν εἶνε τὸ ἴδιον ;

— Ὅλα γίνονται, κυρία, λέγει ἡ θαλαμηπόλος.

— Πῶς ! ὅλα γίνονται ! ἐφώνησεν ἡ Κορνηλία. Παναγία μου, τί λέγεις, φίλη μου ; Ἀ ! ἡ καρδία μου κινδυνεύει νὰ διαρραγῇ ἔως οὐ μάθω τί συμβαίνει. Εἰπέ μου, καλή μου φίλη, σ' ἐξορκίζω, εἰς ὃ, τι ἔχεις προσφιλέστερον, εἰπέ μου ποῦ εὐρέθησαν αὐτὰ τὰ πλούσια σπάργανα ! Πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὅτι εἶνε τὰ ἰδικά μου, ἐὰν δὲν μὲ ἀπατώσιν οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ἡ μνήμη μου· μὲ αὐτὰ τὰ σπάργανα, ἡ μὲ ἄλλα ὁμοιώτατα, παρέδωκα εἰς τὴν ὑπηρέτριάν μου τυλιγμένον τὸ ἀγλαΐσμα τῆς ψυχῆς μου. Ποῖος τὰ ἀφῆρσε, δυστυχία μου ! ποῖος τὰ ἔφερεν ἐδῶ ;

Ὁ δὸν Ζουὰν καὶ ὁ δὸν Ἀντώνιος, οἵτινες ἤκουον τὰ πάντα ἔξωθεν, δὲν ἠθέλησαν νὰ βασανίσωσιν αὐτὴν περισσότερον διὰ τῆς ἀβεβαιότητος καὶ τῆς θλίψεως.

Εἰσῆλθον, καὶ τότε ὁ δὸν Ζουὰν τῇ εἶπεν :

— Τὰ σπάργανα αὐτὰ καὶ τὸ βρέφος εἶνε ἰδικά σας, κυρία.

Πάραυτα δὲ τῇ διηγήθη καταλεπτῶς πάντα ὅσα τῷ εἶχον συμβῆ, προσθέσας :

— Ἀπὸ τῆς στιγμῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν διηγήθητε τὰ καθέκαστα τοῦ τοκετοῦ, ἐβεβαιώθην ὅτι τὸ τέκνον αὐτὸ εἶνε ἰδικόν σας, καὶ δὲν εἶπον τίποτε ἀμέσως, φοβούμενος μήπως ἐπέλθῃ ἀποτόμως ἡ χαρὰ τῆς ἀναγνωρίσεως.

Ἀφθονα τότε δάκρυα ἔρρευσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Κορνηλίας, καὶ παράφορα φιλήματα ἀφῆκεν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ προσώπου τοῦ τέκνου τῆς, εὐχαριστοῦσα τοὺς προστάτας καὶ σωτῆράς τῆς, οὓς ἀπεκαλεῖ ἀγγέλους φύλακας αὐτῆς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπως κάλλιον ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς.

Οὗτοι ἀφῆκαν αὐτὴν μετὰ τῆς θαλαμηπόλου, τῇ συνέστησαν δὲ νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπ' αὐτῆς, νὰ τὴν ὑπηρετῇ μετ' ἐνδελεχειάς, γνωρίσαντες συγχρόνως αὐτῇ τὴν θέσιν τῆς ξένης, ἵνα ὡς γυνὴ τῇ φανῇ χρησιμωτέρα αὐτῶν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ. Μεθ' ὃ ἀπεσύρθησαν ἱν' ἀναπαυθῶσι τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτός, ἀπόφασιν ἔχοντες νὰ μὴ εἰσέλθωσιν ἐν τῷ δωματίῳ τῆς Κορνηλίας, ἐκτὸς ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ, ἢ ἐὰν ἡ ἴδια τοὺς ἐκάλει.

Ὅτε ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα, οἱ δύο νέοι ἔμαθον παρὰ τῆς θαλαμηπόλου, ὅτι ἡ Κορνηλία ἀνεπαύετο κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, καὶ μετέβησαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον διελθόντες ἐκ τῆς ὁδοῦ, ἐν ᾗ ἔλαβε χώραν ἡ συμπλοκή, καὶ πρὸ τῆς θύρας, ἐξ ἧς εἶχεν ἐξέλθει ἡ Κορνηλία, ἵνα ἴδωσιν ἐὰν ἡ ἀπουσία τῆς εἶχεν ἤδη διακοινωθῇ καὶ ὠμίλουν περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ παρ' οὐδενὸς ἔμαθόν τι.

Μετὰ τὴν παραδοσὶν ἐπανῆλθον ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἡ Κορνηλία ἐκάλεσεν αὐτοὺς διὰ τῆς